

Beszámoló

az EOQ MNB Élelmiszer Szakbizottság márciusi rendezvényeiről

Az Európai Minőségügyi Szervezet Magyar Nemzeti Bizottságának (EOQ MNB) Élelmiszer Szakbizottsága 1993. március 10-én és 17-én két egynapos szakmai továbbképző szemináriumot rendezett "Az EGK élelmiszer-szabályozásának honosítása Magyarországon a növényi, ill. az állati eredetű élelmiszerek előállítása terén" címmel. A rendezvények iránt - tekintettel azok napjainkban különösen aktuális témájára - igen nagy érdeklődés mutatkozott. A résztvevők száma a két rendezvényen meghaladta a 180 főt, de mivel sok olyan jelentkezés is érkezett, amelyeket már nem lehetett figyelembe venni, ezért hasonló témájú szemináriumokon - valószínűleg regionálisan - a következő időszakban is sor kerülhet.

Valamennyi résztvevő egységcsomagot kapott, amely a következő fontosabb kiadványokat tartalmazta:

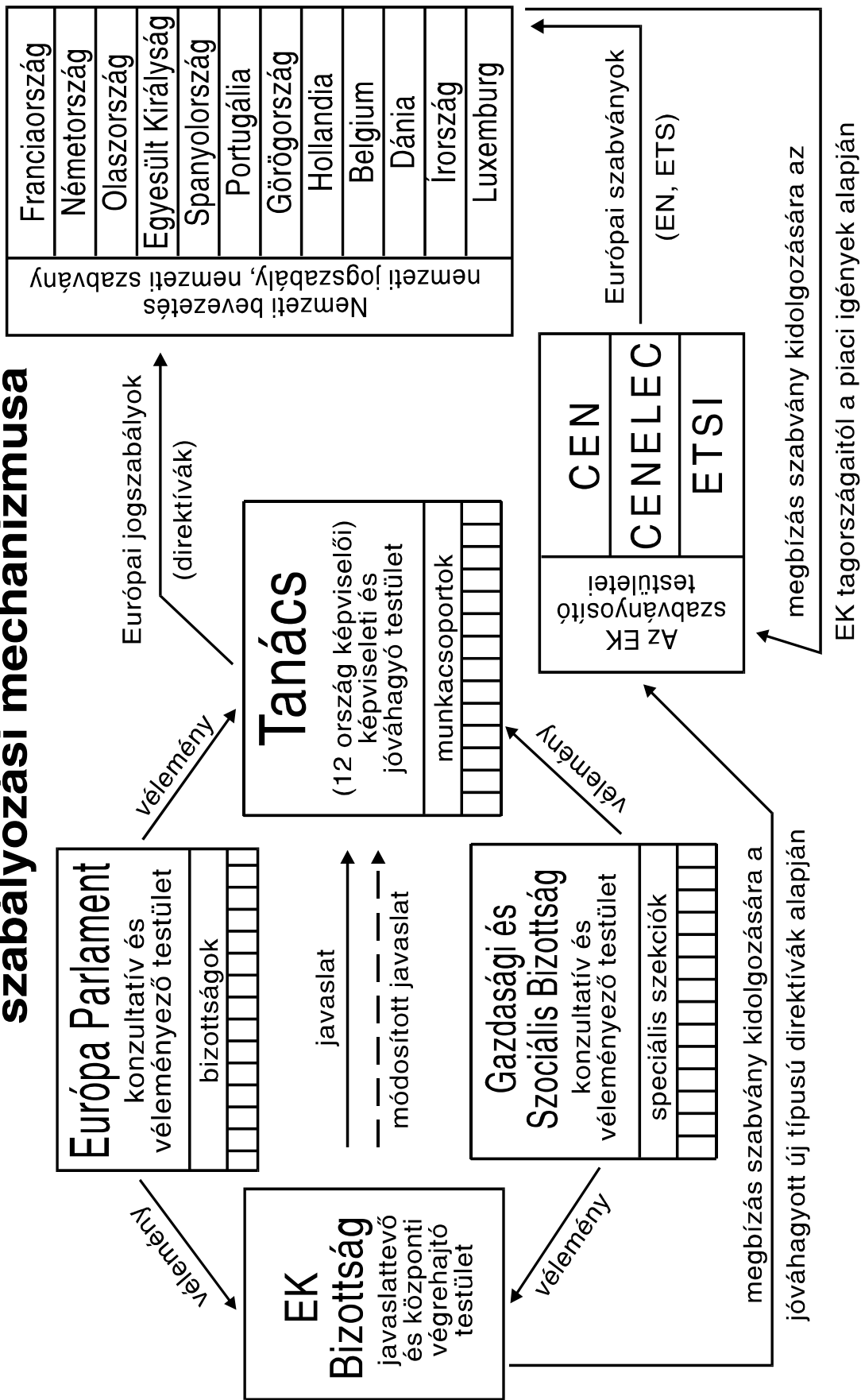
- Az élelmiszerekről szóló törvény, valamint a vonatkozó végrehajtási rendelet tervezete (FM)
- Az EGK érvényes mezőgazdasági és élelmiszeripari előírásainak magyar nyelvű jegyzéke (KÉKI Élelmiszer Minőségügyi Információs Centrum)
- A termőföldtől a fogyasztóig - az EGK mezőgazdasági és élelmiszer szabályozása (FOLPRINT Kft.)

Az előadássorozatot mindkét napon Dr. Molnár Pál az EOQ MNB Élelmiszeripari Szakbizottságának elnöke vezette a következő program szerint:

Vass Sándor, nemzetközi igazgató (MSZH): Az EK intézményrendszere és tevékenysége

Az Európai Közösségek Bizottságánál a közelmúltban tanulmányúton járt előadó a következő oldalon látható ábrának megfelelően szemléletesen mutatta be az EK szervezeti felépítését, a jogszabályok és az euroszabványok kidolgozásának folyamatát, valamint a műszaki szabályozás átfogó mechanizmusát. Az európai jogszabályok típusainak ismertetésénél külön kiemelte a szabványok és a direktívák közötti új típusú munkamegosztást (New Approach), valamint a rendeletek és a direktívák közötti különbség lényegét - nevezetesen, hogy az általános követelményeket megfogalmazó direktívák (irányelvek) esetében külön nemzeti honosításra van szükség.

Az Európai Közösség műszaki szabályozási mechanizmusa

A termékek és szolgáltatások szabad mozgásának biztosítása érdekében különös jelentőséggel bír a követelményeknek való megfelelés tanúsítása. A tagországok többsége már kiépítette saját nemzeti akkreditálási rendszerét. Ugyanakkor az EK közösségi szinten nem tervezi egy "csúcs" akkreditáló szerv létrehozását. Megfelelő műszaki kompetenciájuk alapján hiteles és minden tagországra nézve kötelező tanúsítványt adnak ki az ún. Notified Bodies (Brüsszelben bejegyzett testületek), amelyek az új típusú direktívákban megfogalmazott általános követelményeknek való megfelelést vizsgálják (ez az alapja a CE-jel használatának). A gyártókra vonatkozó általános elvárásokat az EN 29000, míg a vizsgáló laboratóriumokkal, valamint a tanúsító és akkreditáló szervekkel szemben támasztott fő követelményeket az EN 45000 szabványsorozat rögzíti. Az Európai Vizsgálati és Tanúsítási Szervezet (EOTC) a nem kötelező tanúsítási egyezmények kölcsönös elismeréséhez biztosít megfelelő keretet.

Dr. Vajda László főosztályvezető és Dr. Kovács Mariann, főosztályvezető-helyettes (FM):

Az EK társulási szerződésből adódó új kereskedelmi lehetőségeink

Magyarország 1991. december 16-án írta alá az Európai Közösséggel a Társulási Szerződést, melynek teljes körű ratifikálása várhatóan 1993 nyarán fejeződik be. Az Európai Parlamenten és a magyar Országgyűlésen kívül eddig az Egyesült Királyság, Dánia, Hollandia és Írország parlamentje hagyta jóvá a megállapodást.

A Társulási Szerződés 1., kereskedelempolitikai fejezete kimondja az áruk szabad áramlásának elvét. Az interim megállapodás megkötése óta (lásd: Magyar Közlöny, 1992/21. szám) ez a fejezet gyakorlatilag már most, a ratifikálási folyamat befejeződése előtt is teljes mértékben funkcionál. Az 1990. évi Általános Vámreferencia Rendszer (GSP) keretében eddig is 50 % vám-, illetve lefölezési kedvezményt élvező termékeink (szalámi, méz, sertés, kacska) ugyancsak bekerültek az interim megállapodás szférájába. A Közösséggel folytatott kereskedelmünk aszimmetrikus (az 1,2 Md US dollár agrárexportunkkal szemben mezőgazdasági termékek behozatala az EK-ből maximum 200 millió dollárt tesz ki) és preferenciális (a kedvezmények harmadik országokra nem érvényesek). Ezért különös figyelmet érdemel az ún. "származó termék" fogalma. Az EUR1 és EUR2 dokumentum igazolja egy adott termék Magyarországról való származását, vagy - importált alapanyag esetében - azt, hogy a hozzáadott érték legalább 75 %-a Magyarországon keletkezett. Ennek alapján vehető igénybe a vám- és lefölezési kedvezmény, amely a közösségi importőröknél jelentkezve visszaáramlik a magyar gazdaságba.

Dr. Pigler József, főosztályvezető-helyettes (FM):

Az EGK higiéniai előírásainak adaptálása (1993. március 17-én)

Az előadó tételesen felsorolta az állati eredetű élelmiszerek előállításának és forgalomba hozatalának egészségügyi és élelmiszer-higiéniai követelményeit tartalmazó EK előírásokat, ismertette azok lényegét. Jelenleg Magyarországon 32 húszem jogosult arra, hogy termékeit a Közösség államaiba exportálja. Sok tennivalónk van még e téren: meglévő jogszabályainkat a vonatkozó közösségi direktívák és egyéb követelmények beépítésével korszerűsíteniünk kell. Magyarországon teljességgel hiányzik még az import szabályozás, az állatvédelem, a teljes körű maradványanyag-vizsgálat, valamint az ellenőrök képzése, továbbképzése és jogállásuk törvényi szabályozása.

Dr. Rácz Endre, osztályvezető (FM):

A magyar élelmiszerszabályozás átalakítása az EGK előírások figyelembe vételével

I. Az új Élelmiszertörvény és végrehajtási rendeletének tervezete

II. A Magyar Élelmiszerkönyv

Hazai élelmiszer-szabályozásunkat az EGK előírások maximális figyelembevételével, a Társulási Szerződésben foglaltak szellemében kell továbbfejlesztelnünk. A Közösség elsősorban egészségvédelmi okokból (csomagolóanyagok, környezetvédelem, peszticid maradványok), másrészt piaci okokból (versenyképesség, stabilitás, jövedelem biztosítás, valamint a fogyasztó és a tisztességes gyártó érdekeinek védelme) szabályoz. A legfőbb alapelv: a minőség prioritása. Nekünk is ezeket a szempontokat kell átvennünk a felzárkózás érdekében. A hazai gyakorlati életbe való átültetés megvalósítását szolgálja az Élelmiszertörvény és annak végrehajtási rendelete, valamint a Magyar Élelmiszerkönyv.

Az Élelmiszertörvénnyel kapcsolatban az előadó külön kiemelte a jelölési előírások fontosságát és alapelveit. Így a címkén fel kell tüntetni az élelmiszer valamennyi lényeges tulajdonságát, összetételét, rendeltetését, valamint előállítási, ill. termesztési módszereit. Nem szerepeltethető olyan megállapítás, mely szerint az adott élelmiszer különleges tulajdonságokkal rendelkezik, vagy valamilyen betegséget gyógyít, amennyiben az - a tudomány ismeretei szerint - nem bizonyított.

A továbbiakban igen részletes, termékek, ill. termékcsoportok szerinti ismertetésre került a jelenleg még kialakítás alatt álló Magyar Élelmiszerkönyv, mindenütt megadva a vonatkozó EK előírások (rendeletek, direktívák) számát is.

Az Élelmiszerkönyv tervezett szerkezeti felépítése a következő:

I. Kötet: Kötelező előírások az EGK szabályozás átvételével (ezáltal valósul meg az EK előírások magyarországi honosítása)

- 1-1 Általános kérdések
  - jelölés
  - kiserelési tömeg/ térfogat
  - tömeg/ térfogat tűrések
  - technológiák
- 1-2 Egészségvédelem
  - adalékanyagok
  - élelmiszerekkel érintkező anyagok
  - radioaktív szennyezettség
  - diétás/ különleges élelmiszerek
- 1-3 Feldolgozott élelmiszerek
- 1-4 Friss fogyasztásra szánt zöldség-gyümölcs

II. Kötet: Irányelvek nyers és feldolgozott élelmiszerekre,

- amely szabályozza a közismert fogalmakat, elnevezéseket, termékeket;
- a nagy tömegben gyártott alapvető élelmiszereket;
- a Hungaricumokat.

III. kötet: Hivatalos Élelmiszervizsgálati Módszergyűjtemény

- a tervek szerint ez a kötet tartalmazza majd a Magyarországon elfogadott hivatalos élelmiszervizsgálati módszerleírásokat, melyek igazodnak a nemzetközileg általánosan elfogadott módszerekhez.

Várkonyi Gábor